

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТРАНСПОРТНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри інформаційних систем і технологій

проф. В.В. Гавриленко _____
_____ 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	121 Інженерія програмного забезпечення
Освітня програма	Інженерія програмного забезпечення http://vstup.ntu.edu.ua/osvitprog/FTIT/121IPZ_2020.pdf
Тип дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Денна
Семестр	7-й семестр навчального плану
Викладач	к.ф.-м. н., доц. Харитонова Леся Василівна e-mail викладача: kharytonova-lv@ukr.net
Доступ до матеріалів	http://vstup.ntu.edu.ua/sam_dis_ipz.pdf
Кафедра	інформаційних систем і технологій Тел. кафедри: +38 (044) 280-70-66 Веб-сайт кафедри: http://kist.ntu.edu.ua/
Гарант освітньої програми	к.ф.-м. н., доцент Вітер Михайло Богданович

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – набуття ключових фахових компетентностей, теоретичних знань і практичних навичок з авторського права у різних сферах професійної діяльності; формування у студентів знань про найбільш важливі положення патентознавства та авторського права, регулювання відносин, що виникають у зв'язку зі створенням та використанням об'єктів інтелектуальної власності.

Завдання навчальної дисципліни – вивчення основ винахідництва і патентознавства, висвітлення основних засад патентного законодавства України та правил захисту інтелектуальної власності винахідників; викладення основних правил оприлюднення результатів наукової діяльності.

Мова викладання: українська.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основи винахідництва і патентознавства; сутність складання патенту на винахід, корисну модель; права та обов'язки власників авторських прав та інших учасників авторсько-правових відносин; правила укладання авторських і трудових договорів між автором та роботодавцем; способи цивільно-правового захисту авторських прав.

уміти: правильно скласти заявку на патент чи корисну модель винаходу; захищати на основі закону інтелектуальну власність науковця; виконувати пошук аналогів і визначати прототип винаходу; скласти ліцензію та авторський договір; визначати алгоритм правової охорони об'єктів авторського та патентного права, а також об'єктів інтелектуальної власності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Загальні компетентності

К01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

К02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

К05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

К06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

К11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

К17. Здатність дотримуватися специфікацій, стандартів, правил і рекомендацій в професійній галузі при реалізації процесів життєвого циклу.

К21. Здатність застосовувати фундаментальні і міждисциплінарні знання для успішного розв'язання завдань інженерії програмного забезпечення.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР01. Аналізувати, цілеспрямовано шукати і вибирати необхідні для вирішення професійних завдань інформаційно-довідникові ресурси і знання з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.

ПР02. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.

ПР23. Вміти документувати та презентувати результати розробки програмного забезпечення..

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Види робіт за навчальним планом	Години
Аудиторні заняття, у т.ч.:	48
Лекції	16
Лабораторні роботи	-
Практичні заняття	32
Самостійна робота, у т.ч.:	132
Підготовка до аудиторних занять	48
Підготовка до контрольних заходів	4
Опрацювання питань програми, які не викладаються на лекціях	76
Підготовка до екзамену	4
Всього:	180 (6 кредитів)
Форма підсумкового контролю	Залік

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування
1.	Опорний конспект лекцій
2.	Навчальні посібники
3.	Силабус
4.	Програмне забезпечення: Microsoft Office.
5.	Комплект контрольних завдань для поточного оцінювання навчальних досягнень
6.	Засоби підсумкового контролю (комплект завдань для підсумкового контролю)

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Назви змістових модулів і тем лекцій	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практ.	самоств. робота
Модуль 1				
1. Поняття права інтелектуальної власності. Загальні положення про інтелектуальну власність.	22	2	4	16
2. Об'єкти інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Оформлення прав інтелектуальної власності.	22	2	4	16
3. Використання права інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності в Україні і його законодавче забезпечення.	23	2	4	17
4. Захист інтелектуальної власності. Види та характеристика міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.	23	2	4	17
Модуль 2				
5. Поняття авторського права. Суб'єкти та об'єкти авторського права.	22	2	4	16
6. Виникнення та здійснення авторських прав.	22	2	4	16
7. Загальні положення про патентне право. Поняття патентного права, винаходу та корисної моделі. Умови патентоспроможності винаходу.	23	2	4	17
8. Право на одержання патенту. Порядок одержання патенту. Захист прав винахідника.	23	2	4	17
Усього годин за семестр	180	16	32	132

ПРАКТИЧНІ РОБОТИ

№	Назва теми	Кількість годин
1	Підготувати індивідуальні есе за темою 1.	4
2	Підготувати індивідуальні есе за темою 2.	4
3	Підготувати індивідуальні есе за темою 3.	4
4	Підготувати індивідуальні есе за темою 4.	4
5.	Підготувати індивідуальні есе за темою 5.	4
6.	Підготувати індивідуальні есе за темою 6.	4
7.	Підготувати індивідуальні есе за темою 7.	4
8.	Підготувати індивідуальні есе за темою 8.	4
	Всього	32

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авторське право і суміжні права в Європі: монографія / Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, О. В. Жувака. – К. : Логос, 2012. – 696 с.
2. Азимов И.Н. Основы патентного права Украины. Харьков, 1994.
3. Дахно И.И. Патентование. Харьков, 1997.
4. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності. К.: Либідь, 2002.
5. Законодавство Європейського союзу та держав-членів Європейського союзу у сфері інтелектуальної власності / за заг. ред. О.П. Орлюк. – К. : НДІВ НАПрНУ, «Лазурит-Поліграф», 2010. – 262 с.
6. Захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Г. О. Швець, П. В. Солошенко, С. А. Петренко. – Маріуполь: вид-во «ПДТУ», 2012. – 215 с.
7. Коваль И. Ф. Защита прав интеллектуальной собственности: учеб. пособ. / И. Ф. Коваль; под. общ. ред. Е. П. Орлюк. – К.: ТОВ «Лазурит – Поліграф», 2010. – 300 с.
8. Право інтелектуальної власності. Практикум: Навч. посібник / І. Р. Калаур, Н. Б. Москалюк, І. В. Зайцева-Калаур, Р. В. Якубовський; за ред. Н. Б. Москалюк. – Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2011. – 216 с.
9. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. Загальна частина / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. – 3-тє вид., переоб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2010 – 976 с.
10. Сусліков Л.М., Дьордяй В.С. Патентознавство. Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005.- 232с.

Електронні ресурси

1. <http://zakon2.rada.gov.ua> – база «Законодавство України» (офіційний веб-портал Верховної ради України);
2. <http://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень;
3. <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> – офіційний веб-сайт Конституційного суду України;
4. <http://hudoc.echr.coe.int> – офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database);
5. www.ndiiv.org.ua/ – Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України
6. www.dkni.gov.ua – Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України

4. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: поточне тестування, індивідуальне та фронтальне опитування, перевірка індивідуальних завдань.

Методи модульного контролю: письмова контрольна робота.

Методи підсумкового контролю: екзамен

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ ЗА МОДУЛІ

Для заліку	Поточне тестування та самостійна робота										Залік	Сума
	модуль 1 (30 балів)					модуль 2 (30 балів)						
	T1	T2	T3	T4	МК1	T5	T6	T7	T8	МК2	40	100
	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		
Присутність на лекціях	1	1	1	1		1	1	1	1			
Присутність на ЛР	1	1	1	1		1	1	1	1			
Виконання та захист	4	4	4	4		4	4	4	4			

Модульна оцінка (максимальна кількість балів – 30) складається із:

- присутності студента на лекціях (максимальна кількість балів – 4);
- присутності на лабораторних заняттях (максимальна кількість балів – 4);
- виконання та захисту лабораторних робіт (максимальна кількість балів – 16);
- модульної контрольної роботи (максимальна кількість балів – 6).

Модульна контрольна робота МК1 та МК2 складається з 4 питань теоретичного курсу. Максимальна кількість балів за кожне питання:

- за повністю розкритою відповіддю на питання та вірно виконане завдання студент одержує 1,5 бали;

- якщо у відповіді не повністю розкрито сутність питання та допущені невірні тлумачення, студент одержує 1 бал;

- якщо студент не надав відповідь на питання, повністю не виконано завдання, або допущено принципові помилки, – студент одержує 0 балів.

Екзамен/Залік (максимальна оцінка за екзамен – 40 балів). Екзаменаційне завдання складається з чотирьох питань теоретичного курсу.

Максимальна кількість балів за кожне питання та завдання:

- за повністю розкритою відповіддю на питання та вірно виконане завдання студент одержує 10 балів;

- якщо студент дав відповідь на питання і виконав завдання, допустивши не принципові помилки, студент одержує 7 балів;

- якщо у відповіді не повністю розкрито сутність питання та допущені невірні тлумачення, студент одержує 3 бали;

- якщо студент не надав відповідь на питання, не виконав завдання, або виконав завдання з принциповими помилками, – одержує 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума балів за всі види навчальної діяльності.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і оцінювання результатів навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу в Національному транспортному університеті](#) та [Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти](#).

Інформація про мету, завдання, структуру і порядок вивчення навчальної дисципліни надається здобувачам на початку семестру у вигляді **навчально-методичного комплексу (НМК)**, склад якого регламентується [Переліком навчально-методичного забезпечення дисциплін](#).

Політика виставлення оцінок: кожна оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не виконання студентом усіх передбачених навчальним планом видів занять (лабораторних робіт, курсової роботи) до екзамену він не допускається; пропущені заняття обов'язково мають бути відпрацьовані.

Відвідування є обов'язковим (за винятком випадків, коли існує поважна причина, наприклад, хвороба чи дозвіл працівників деканату). У деяких випадках можливе зарахування окремих тем, модулів дисципліни, що регламентується [Тимчасовим положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих студентами Національного транспортного університету у неформальній/інформальній освіті](#).

Порядок зарахування пропущених занять. Відпрацювання пропущеного заняття з лекційного курсу здійснюється шляхом підготовки і захисту реферату за відповідною темою у вигляді презентації відповідно до графіку консультацій викладача. Відпрацювання пропущеного лабораторного заняття здійснюється шляхом самостійного виконання завдання і його захисту відповідно до графіку консультацій викладача.

Політика академічної доброчесності. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Всі індивідуальні завдання та курсову роботу студент має виконати самостійно із використанням рекомендованої літератури й отриманих знань та навичок. Цитування в письмових роботах допускається тільки із відповідним посиланням на авторський текст. Недопустимі підказки і списування у ході захисту лабораторних робіт, на контрольних роботах, на іспиті. Дотримання академічної доброчесності студентів і викладачів регламентується [Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Національному транспортному університеті](#) та вимогами [Антикорупційної програми](#).

Норми академічної етики – дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; робота в аудиторії з відключеними мобільними телефонами – задекларовані у [Кодексі етики академічних взаємовідносин та доброчесності Національного транспортного університету](#).

При виконанні лабораторних робіт студент може користуватися ноутбуками. Проте під час лекційних занять та обговорення завдань лабораторних робіт не слід

використовувати ноутбуки, смартфони, планшети чи комп'ютери. Це відволікає викладача і студентів групи та перешкоджає навчальному процесу. Якщо ви використовуєте свій ноутбук чи телефон для аудіо- чи відеозапису, необхідно заздалегідь отримати дозвіл викладача. Повага один до одного дає можливість ефективніше досягати поставлених командних результатів.

Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем, необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Для запобігання конфліктних ситуацій в НТУ є можливість скористатися «Скринькою довіри» відповідно до [Положення про функціонування у Національному транспортному університеті «Скриньки довіри» з питань запобігання виникненню конфліктних ситуацій,](#)